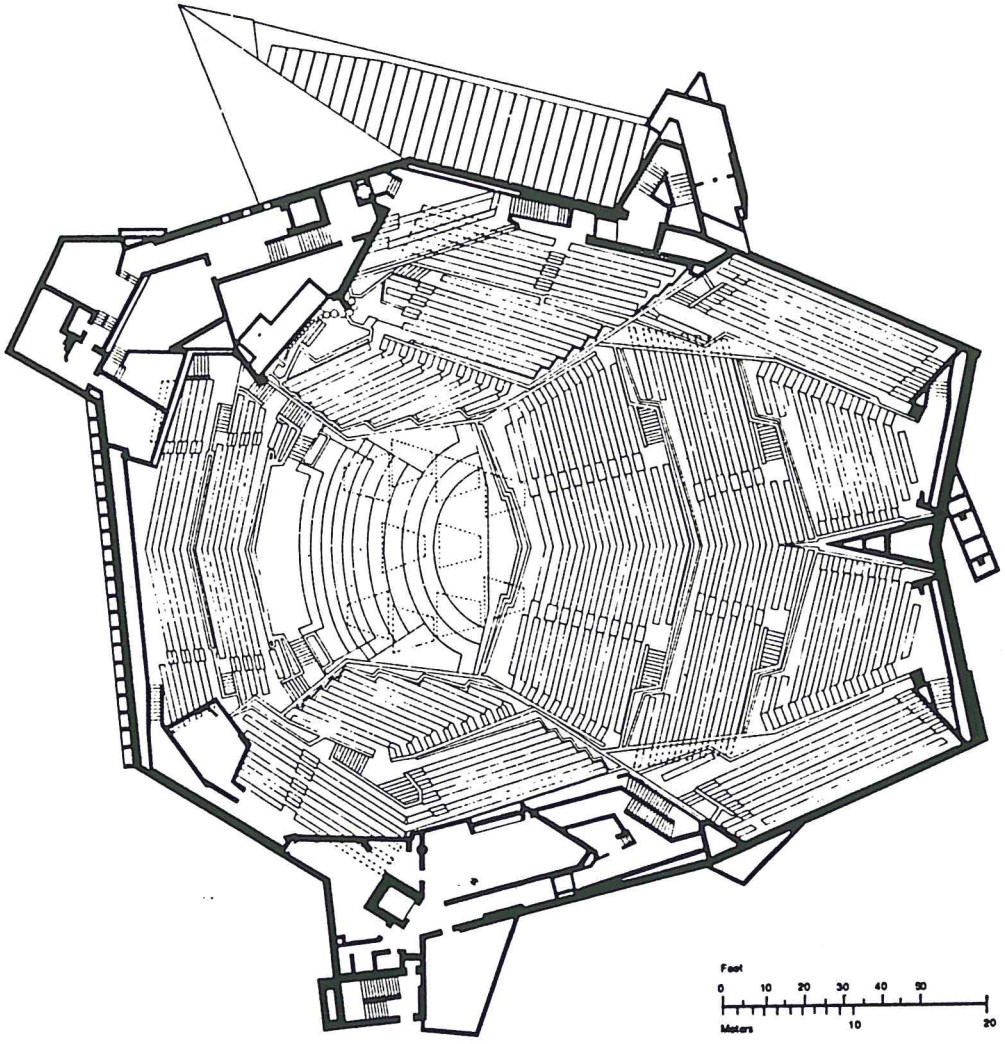
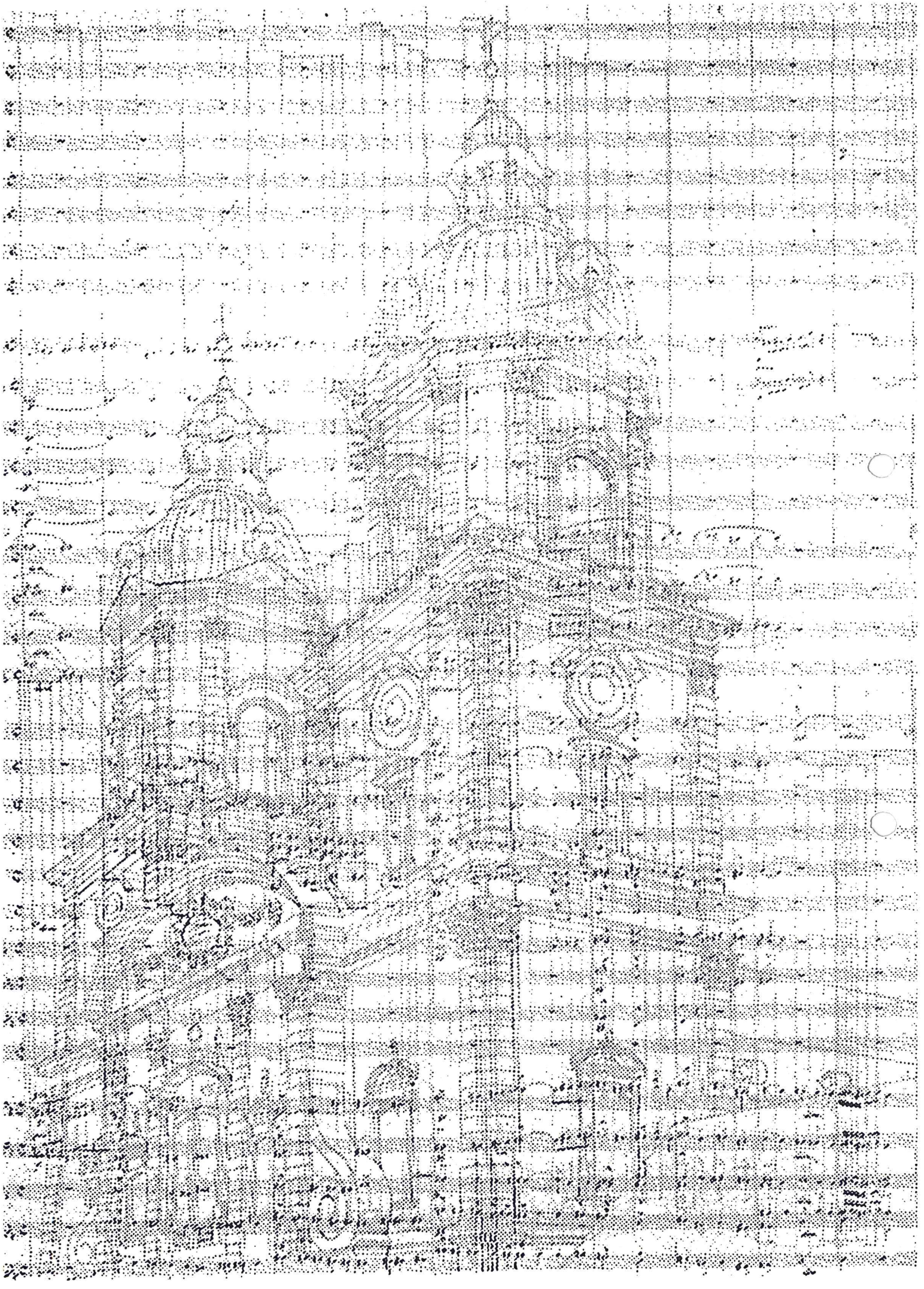
archipel

AFGIFTEKANTOOR BRUGGE X - MAANDBLAD FEBRUARI 91

verantw. uitg. Marc Felix, Koningstraat 43A, bus 1, 8400-Oostende

vrijdag 15 februari 20u.30
't Leerhuys Groeninge 35, Brugge
ARCHITEKTUUR EN MUZIEK
voordracht door
MICHEL DUTRIEUE

MICHEL DUTRIEUE ° Oostende, 1960

Studeerde aan de Koninklijke Muziekconservatoria van Gent en Brussel muziekgeschiedenis en muziekteorie. Componist en koorleider.
Medewerker van Frans Boenders bij Radio-3. Publicist en essayist (Muziek en Woord, Kunst en Cultuur). Auteur van de BRT-uitgave "Eros en Thanatos in het finde-siècle-Wenen". Kursusbegeleider/lesgever muziekbeluisteren bij de vzw "Moritoen" te Brugge en Oostende.
Michel Dutrieue bestudeert het onderlinge verband tussen verschillende artistieke disciplines van de Europese kultuurgeschiedenis met muziek als specialiteit.
Uitspraak van M. Dutrieue : "**Muziek is gesublimeerde stilte**

MUZIEK - ARCHITEKTUUR

Sedert het begin der beschaving bestudeert de mens geometrie, matematiek, natuurwetenschappen en muziek. De kennis der wetten vormde daarbij de sleutel tot inzicht en de openbaring ervan was slechts toegestaan aan ingewijden. Dit inzicht drukte evenwel duidelijk haar stempel op bouwwerken en gebruik van oranament.
Matematiek, geometrie en kennis der getallen waren het fundament van de natuur en verklaarden de aard der dingen. De gulden-snede-verhouding van het menselijk lichaam of van de acanthus was de verheven inspiratie bij het componeren en bouwen. De Archê-Tecton kende het mysterie der schepping en de wetmatigheid van de vorm, maar bedekte de geheime kennis van zijn orde met de sluier der symboliek omdat hij ervan overtuigd was dat alleen op deze wijze die kennis eeuw na eeuw bewaard zou blijven.

Bij het zoeken naar juiste maatverhoudingen baseerden architekten en muziekteoretici zich op de natuurlijke getallenverhoudingen. Maten bleken overeen te komen met meetkundige verhoudingen die de mooiste harmonie opleverden zowel sonoor als architektonisch. Muziek beschouwde men daardoor als klinkende architektuur en een "perfekt" bouwwerk gaf formeel gestalte aan de natuurlijke wetten der toonverhoudingen (intervallen en hele en halve toonsverhouding). De relatie muziek-architektuur evolueerde van het Pythagoreische monochord over de gulden-snede-verhouding der renaissance naar de samenwerking tussen Le Corbusier, Varèse en Xenakis bij de bouw van het Philips-paviljoen op de expo van '58 te Brussel. Ruimte, tijd en beweging waren begrippen die fungeerden als vergelijkingspunten tussen beide disciplines. Elke compositie bezat een geheim dat verstopt zat in de formele, melodische, ritmische en harmonische strukturen waardoor de muziek harmonisch klonk.

De relatie muziek-architektuur kan vanuit diverse vergelijkingspunten bestudeerd worden. Zo is er het louter funktioneel aspekt van het gebouw (concertzaal, opera, conservatorium) waarbij bij het ontwerpen rekening dient gehouden te worden met de sonoor-akoestische elementen. Een architekt kan anderzijds vertrekken van een grafiek die de toonverhoudingen van een compositie oplevert. Een gebouw kan dezelfde formele struktuur van muziek volgen (bvb. fuga) of het kan fungeren als klankruimte voor sonore experimenten. Welke stilistische overeenkomsten zijn er tussen een gotische katedraal en de 14e-eeuwse polyfonie ?
De relatie muziek-architektuur is een boeiende en veelzijdige vergelijkende studie omdat beide disciplines verscheidene raakvlakken hebben. Zowel formeel als funktioneel bestaat er een parallel. En als we Schumann mogen geloven die zei dat musiceren een katedraal opbouwen is, dan is de hamvraag van mijn betoog : wat kunnen architekten en musici van elkaar leren ? In welke mate kunnen ze elkaar begrijpen en samenwerken om zodoende tot een nog harmonischer resultaat te komen ?

Michel Dutrieue

ARCHIPEL - bulletin februari 91

Op 15 februari krijgen we een nogal ongewoon onderwerp.
"Architektuur en Muziek".
Michel Dutrieue legt verbanden : formele, funktionele, kultuurhistorische tussen twee werelden die op het eerste zicht niets met elkaar te maken hebben ... of juist wel ?
't Leerhuys Groeninge Brugge - 20u.30

De avond wordt opgeluisterd door dia's en muziek.
We danken Hifi Home voor de bereidwillige medewerking en de opstelling van een optimale geluidsinstallatie voor deze avond.

verder :
vrijdag 21 maart . architekt **Frank Delmulle** over eigen werk.
't Leerhuys, Groeninge Brugge om 20u.30

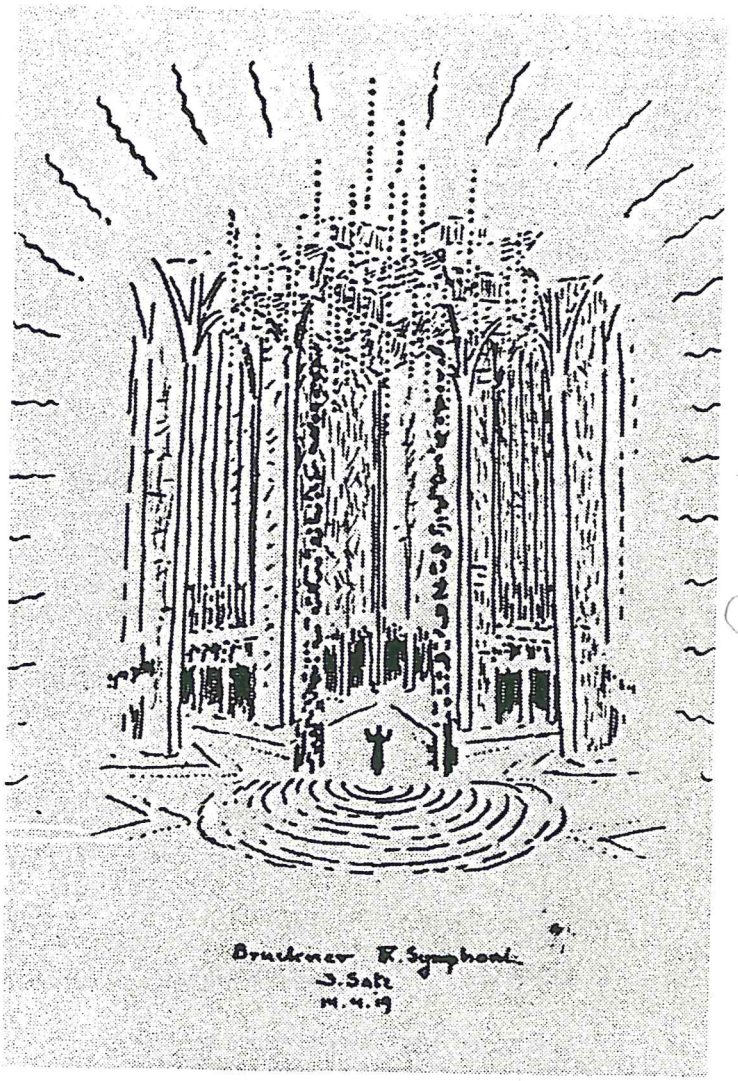
vrijdag 19 april : reserve

8-12 mei : architektuurreis BARCELONA

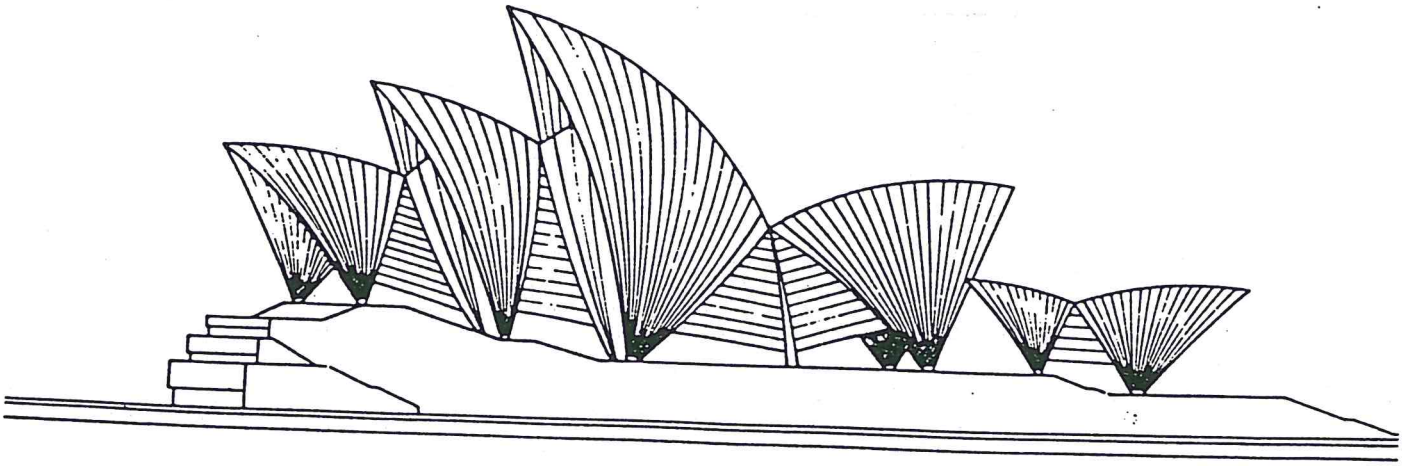
vrijdag 24 mei : industriële archeologie door **Adriaan Linters** (Oostende)

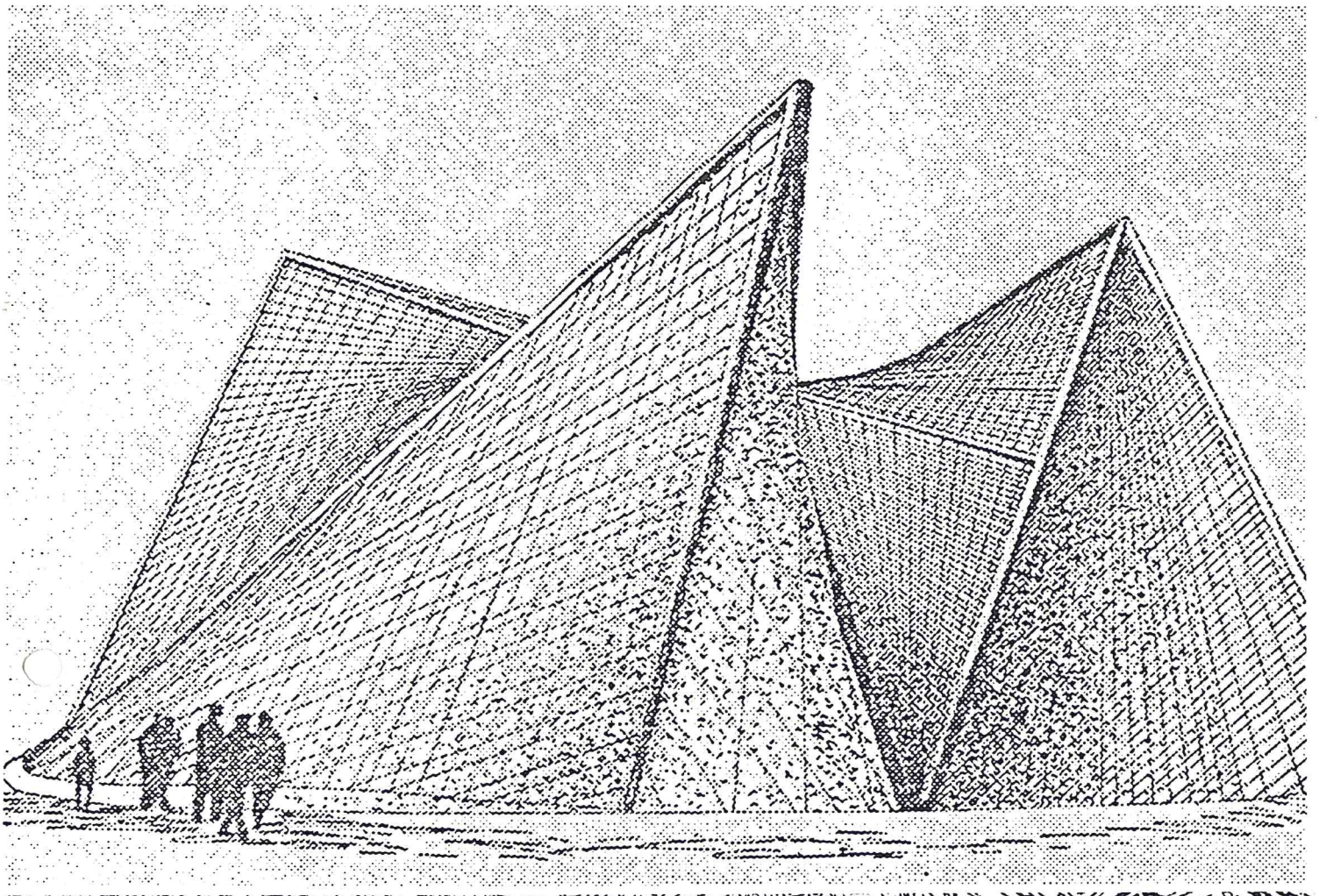
vrijdag 14 juni : Rem Koolhaas over de **Sea Trade Center** (halletoren Brugge 20u.30).

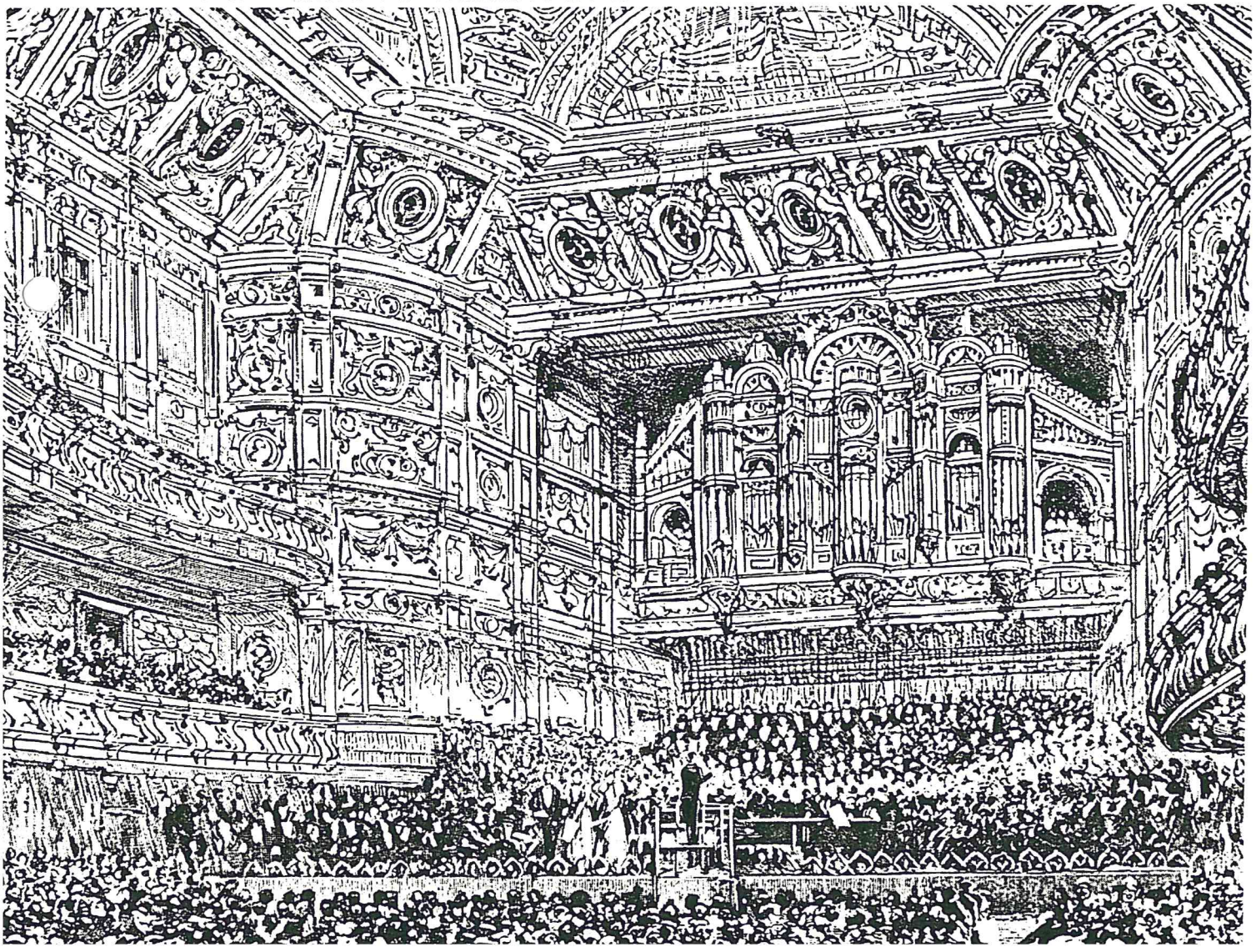
In dit bulletin werder aandacht voor de Technische School te Leuven van Henry Vandevelde.

4 Bruno Taut, Bruckner, IX. Symphonie, 3. Satz, 1919, aus ›*Ruf zum Bauen*‹, 1920.

MUZIEKINSTALLATIES IN DE LEEFRUIMTE : HET OOG WIL OOK WAT ! JA MAAR .... !

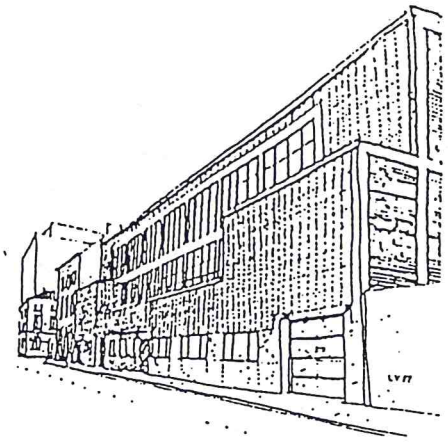
De integratie van Hifi- & Video apparatuur in de woning is reeds meer dan 25 jaar een 'klassiek diskussiepunt' tussen audiofielen (binnenhuis)-architekten m.a.w. :

- In hoeverre kan men de basiswetten van de akoestiek overtreden en bvb. met 'elegantere' luidsprekers een klassieke (lompe) stereo installatie vervangen.
- In welke mate hebben de CD en DAT de hedendaagse muziekinstallatie beïnvloed ?
- De integratie van de stereoketen en de video/TV : de audiovisuele keten in de huiskamer.
- 6 kanaals Dolby-surround klank bij de videocassette ...

Stof genoeg om als klank & beeld-specialist een INFO-FORUM AVOND in te richten, speciaal voor architekten en binenhuisarchitekten.

plaats en datum :
vrijdag 8 maart om 20 uur
in het nieuwe audio-visie centrum van Hifi Home, Maalsesteenweg 149, St. Kruis (Brugge). tel. 050/371.344 - 371.322.
Na de voordracht 'design versus muziek' met vergelijkende muziek & video demonstraties is er mogelijkheid tot diskussie bij een gezellig drankje.

hifi home
OME n.v.

HET BEHOUD VAN DE TECHNISCHE SCHOOL TE LEUVEN VAN ARCHITECT HENRY VAN DE VELDE: EEN STAND VAN ZAKEN

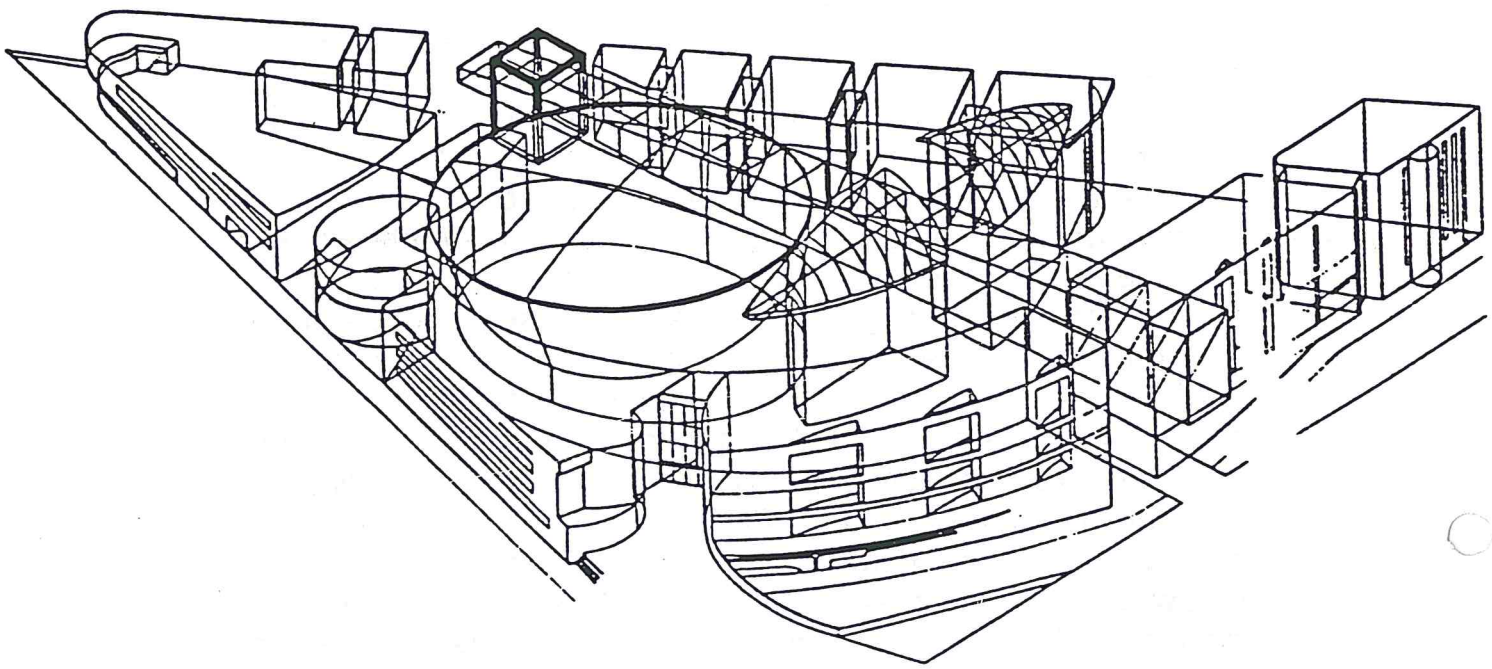
PERSMEDEDELING NR.4

15 JANUARI 1991

Drie jaar geleden vestigde het Comité Henry Van de Velde Leuven de aandacht van de bevolking, van de overheid en van de architectuurwereld op de dreigende sloping van de voormalige Technische School - het RITO - te Leuven, gelegen tussen de Diestsestraat en de Rijschoolstraat en gebouwd tussen 1936 en 1942 door architect Henry Van de Velde. Op 18 maart 1988 ondertekende Gemeenschapsminister van Cultuur Patrick Dewael een voorontwerp van bescherming van de Technische School als stadsgezicht en van de gevels aan de straatzijde als monument. Het Comité Henry Van de Velde organiseerde ondertussen een internationale petitie voor het behoud van het gebouw: meer dan 2000 handtekeningen uit binnen- en buitenland steunden de eisen van het Comité. Niettegenstaande de uiteenlopende adviezen van het Stadsbestuur, van de Provinciale Commissie voor Monumenten en Landschappen en van het Bestuur voor Ruimtelijke Ordening werd eind 1988 door het Bestuur voor Monumenten en Landschappen aan de Minister een ontwerp van bescherming voorgelegd dat het voorontwerp van 18 maart 1988 herneemt. Begin 1989 werd de bevoegdheid inzake monumentenzorg overgedragen aan de Gemeenschapsminister van Ruimtelijke Ordening en Huisvesting Louis Waltniel. Pas een jaar later, op 16 februari 1990, werd het ontwerp van bescherming door de Minister ondertekend, na aandringen van het Comité Henry

Van de Velde en van de Leuvense SP-Werkgroep Cultuur en na de tussenkomsten van Gemeenschapsminister van Binnenlandse Aangelegenheden en Openbaar Ambt Luc Van den Bossche en van SP-voorzitter Frank Vandenbroucke. Ondertussen had de bevolking naar aanleiding van de Monumentenwandeling van de Koning Boudewijnstichting op 24 september 1989 de gelegenheid gekregen het interieur van het bedreigde gebouw te bezoeken.

Eind december 1990 ontving het Comité Henry Van de Velde Leuven van Gemeenschapsminister Waltniel het bericht dat hij op 14 december 1990 het Ministerieel Besluit houdende de bescherming van het RITO-gebouw te Leuven had ondertekend. Het Comité Henry Van de Velde Leuven is ten zeerste verheugd over de goede afloop van dit beschermingsdossier. Wij zijn van oordeel dat hiermee een belangrijke stap is gezet in de richting van een definitieve herwaardering van het gebouw. Het gebouw staat nu meer dan zes jaar leeg. Het Comité wenst daarom aan te dringen op een spoedige en voor de herwaardering van het gebouw gunstige beslissing inzake zijn toekomstige functie. Het Comité blijft steun verlenen aan het plan voor de inrichting en het gebruik van de voormalige Technische School als stadsbibliotheek en blijft voor de verdere invulling van de nog beschikbare ruimte opteren voor gelijkgerichte, publieke functies. Een te grote verscheidenheid van functies is immers, naar het oordeel van het Comité, niet in overeenstemming met de aard van het gebouw en dus niet gunstig voor het behoud van zijn karakteristieke kwaliteiten. Anderzijds wijzen wij een te enge en o.i. foutieve interpretatie van het begrip " stadsgezicht " - als af te breken en door nieuwbouw te vervangen - ten stelligste af: de als monument beschermde straatgevels kunnen niet los gezien worden van de constructieve en ruimtelijke karakteristieken van het als stadsgezicht beschermde complex. Het behoud van deze op zich reeds waardevolle ruimtelijke en constructieve karakteristieken van het gebouw is daarom noodzakelijk voor de revalorisatie van de beschermde straatgevels en van het gebouw als geheel. Het Comité zal in de toekomst dan ook nauwlettend en kritisch blijven toezien op de verdere ontwikkeling van het renovatieproject, en meer bepaald op de architecturale en stedebouwkundige kwaliteit van de ontwerpvoorstellen.

cité de la Musique.